

Nr 1866

av fru Jonäng m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:122 angående reglering av priserna på jordbruksprodukter, m. m.

Riksdagen fattade år 1971 beslut om prisstöd till jordbruket i norra Sverige. Detta prisstöd har betraktats mycket positivt av jordbrukarna i Gävleborgs län, och det har även i någon mån bidragit till att bryta den nedåtgående trenden i produktionsutvecklingen i länet.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har avgivit yttrande angående översyn av prisstödet till norra Sverige, och vi ansluter oss helt till detta yttrande. Länsstyrelsen anför bl. a. följande:

Länsstyrelsen vill för sin del fästa uppmärksamheten på den utveckling som ägt rum betr. mjölkproduktionen i norra Hälsingland och Gästrikland. I båda dessa länsdelar har produktionsutvecklingen varit väsentligt svagare än i omgivande områden. Anledningen härtill är bl. a. en dålig lönsamhetsutveckling i dessa länsdelar såsom visas nedan. För hela länet gäller dessutom att ungnöts- och kalvslakten ligger på en otillfredsställande låg nivå jämförd med omgivande områden.

Som ett resultat av sitt studium av lönsamhetsförhållandena i norra Sverige har jordbruksnämnden fastslagit att utvecklingen där efter 1971 jämförd med den som ägt rum i de mellansvenska typområdena synes ha förskjutits till de norrländska mjölkföretagens nackdel, medan däremot specialiserade kött- och fläskproduktionsföretag i huvudsak haft samma lönsamhetsutveckling.

De kalkyler som jordbruksnämnden genom lantbruksstyrelsen låtit utföra för att belysa lönsamhetsförhållandena omfattar tyvärr inte några typområden i Gävleborgs län. Länet lantbruksnämnd har därför med användning av samma teknik som i lantbruksstyrelsens undersökning gjort jämförande kalkyler för ett område i vart och ett av de tre huvudsakliga prisområden, som länet är indelat i med hänsyn till det extra mjölkpristillägget.

Den tablå som följer har kompletterats med typområden från Gävleborgs län.

	Område Ro. T	S	X, OT ^X	X, B ^X	X, DBN ^X	Y	Z	BD
	(genomsnitt)							
Arbetsersättning F1-3mt kr./tim.	7,68	6,40	6,89	8,02	5,39	6,09	6,91	7,10
Avvikelse fr. Ro T		-1,28	-0,79	+0,34	-2,29	-1,59	-0,77	-0,58

^X X, OT = (Ovansjö-Torsåker) Gästrikland

X, B = (Bollnäs) Hälsingland

X, DBN = (Delsbo, Bjuråker, Norrbo) Hälsingland

Denna tablä visar att området X, DBN (norra Hälsingland) har en mycket svag lönsamhet jämfört med alla övriga områden. Även område X, OT (Gästrikland) ligger lönsamhetsmässigt lågt. Ännu sämre blir utfallet för området X, DBN vid stigande företagsstorlek.

Även då det gäller de specialiserade kött- och fläskproduktionsföretagen är lönsamheten i dessa områden påtagligt ogynnsammare än i jämförelseområdena. Jordbruksnämndens förslag till justering av bidragsskalorna syftar i första hand till att bibehålla stödets realvärde, men man har också att ta hänsyn till andra faktorer som t. ex. skördeförhållanden och prisutveckling.

I propositionen 1974:122 har departementschefen tillgodosett ett av de krav som framförts från länsstyrelsen i Gävleborgs län, nämligen att område 4, som omfattar Nordanstigs, Hudiksvalls och Ljusdals kommuner, enligt jordbruksnämndens förslag sammanslås med område 3. Denna förändring betraktar vi som mycket positiv.

Mot bakgrund av lantbruksnämndens beräkningar anser vi i likhet med länsstyrelsen att vissa ändringar bör göras i jordbruksnämndens förslag som ligger till grund för propositionen. Vi föreslår således i likhet med länsstyrelsen att

beträffande mjölk den del av Gästrikland som ingår i område 6 enligt jordbruksnämndens förslag får bilda ett eget område med ett extra pristillägg av 5 öre/kg 4-procentig mjölk,

beträffande kött Norra Hälsingland (Nordanstigs, Hudiksvalls och Ljusdals kommuner) förs till prisområde 2,

beträffande fläsk Norra Hälsingland förs till prisområde 2, medan Gästrikland får samma tillägg som föreslagits av jordbruksnämnden för Hälsingland, dvs. 10 öre/kg.

För att undvika alltför stora trappstegseffekter föreslår vi dessutom att den del av Gävleborgs län som omfattar Bollnäs, Ockelbo, Ovanåkers och Söderhamns kommuner samt Hamrånge församling förs till område 4 och erhåller ett mjölkpristillägg på 10 öre/kg.

Det kan därtill finnas starka skäl som talar för att man undersöker huruvida även Järbo gamla kommun borde tillhöra samma område som Ockelbo och Hamrånge i den framtida utformningen av stödet.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer

1. att Gävle, Sandviken och Hofors kommuner utom Hamrånge församling hänförs till ett eget område 5 med tillägg på 5,0 öre/kg mjölk,
2. att norra Hälsingland beträffande kött förs till område 2,
3. att norra Hälsingland beträffande fläsk förs till område 2,
4. att Gästrikland beträffande fläsk får samma tillägg som föreslagits för Hälsingland, dvs. 10 öre/kg,

5. att Bollnäs, Söderhamns, Ovanakers och Ockelbo kommuner samt Hamränge församling hänförs till område 4 och erhåller ett mjölkpristillägg på 10 öre/kg mjölk.

Stockholm den 17 maj 1974

GUNNEL JONÄNG (c)

OLLE WESTBERG (fp)
i Ljusdal

GUNNAR BJÖRK (c)
i Gävle

JOHAN A. OLSSON (c)
i Järvsö

HANS NORDGREN (m)